

ترامپ؛ خارج از محدودیت

هرچند این روزها دونالد ترامپ بهواسطه قسر در رفتن از ترور و عکس جنجالی‌ای که پس از آن گرفته، در صدر رسانه‌هاست، اما این خبر به پیش از تیراندازی برمی‌گردد و برداشته شدن محدودیت‌های حساب کاربری دونالد ترامپ از اینستاگرام و فیس‌بوک ربطی به تصاویر قهرمانانه اخیرش ندارد. شرکت متا که مالک اینستاگرام و فیس‌بوک است، چند سال پیش حساب کاربری رئیس‌جمهور سابق آمریکا را به حالت تعلیق درآورده بود. هرچند این تعلیق از ژانویه ۲۰۲۳ برطرف شد، اما به گزارش دیجیتائو، محدودیت‌های سختی روی آن اعمال کرده بود تا دوباره مرتکب نقض قوانین نشود. اما این شرکت چند روز پیش اعلام کرد حساب‌های کاربری ترامپ در این دو شبکه اجتماعی دیگر مشمول محدودیت‌ها و جریمه‌های اضافه در صورت تخطی از قوانین نخواهد شد. این اقدام به احتمال بسیار زیاد ارتباط مستقیمی با نزدیک شدن ایالاتمتحده به انتخابات ریاست‌جمهوری دارد که در آن ترامپ، نامزد حزب جمهوری خواه است.

هک شدن اپراتور آمریکایی

شرکت AT&T که یکی از بزرگ‌ترین ارائه‌دهنده خدمات ارتباطات موبایلی آمریکاست می‌گوید، در ماه آوریل امسال دچار نشت داده شده و بیشتر مستندات مربوط به ارتباط تماسی و متنی این شرکت متاثر شده‌اند. طبق اطلاعاتی که این شرکت در اختیار کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالاتمتحده قرار داده است، حدود ۱۱۰ میلیون کاربر آمریکا (تقریباً تمام مشترکان شرکت) از این هک اطلاعاتی تأثیر پذیرفته‌اند. به گزارش پیوست، براساس اطلاعاتی که در اختیار کمیسیون بورس و اوراق بهادار قرار گرفته است، هک این شرکت نه‌تنها به‌دلیل نفوذ بالای AT&T و تعداد بالای مشترکان این شرکت، بلکه از آنجایی حائز اهمیت است که طبق اعلام شرکت یکی از تبعات در داده‌های سازمانی در نفوذ به حساب ابری Snowflake به حساب می‌آید. Snowflake یک پلتفرم ذخیره داده است و هکرها پیش از این با نفوذ به پلتفرم این شرکت به صدها میلیون مستند سازمانی متعلق به مشتریان Snowflake دسترسی پیدا کرده‌اند.

تصویب لایحه حفاظت از داده‌های شخصی

لایحه حفاظت از داده‌های شخصی در فضای مجازی در جلسه ۲۰ تیرماه هیئت‌دولت به تصویب نهایی رسید. محمدمخبر، سرپرست ریاست‌جمهوری برای هماهنگی با مسعود پزشکیان به‌عنوان رئیس‌جمهور آتی کشور این لایحه را برای او ارسال کرده تا در جریان امور قرارگیرد. به‌نظر می‌رسد در صورت موافقت ضمنی پزشکیان، این لایحه به‌صورت رسمی برای مجلس شورای اسلامی ارسال خواهد شد. به گزارش پیوست، لایحه حفاظت از داده‌های شخصی به‌صورت مستقیم مسئولیت کسب‌وکارها، دولت و اشخاص حقیقی و حقوقی را در حفاظت از داده‌های شخصی مشخص می‌کند. با تصویب این لایحه و تبدیل آن به قانون در صورت هک و نشت اطلاعات و مشخص شدن تصحیر کسب‌وکارها برای آنها جریمه مشخص شده است. همچنین طبق آنچه در پیش‌نویس این لایحه آمده بود، هرکس می‌توانست به داده‌های شخصی خود دسترسی داشته باشد و بر هر نوع پدرازش روی داده‌های خود نظارت کند.

فرصت‌سوزی در زمین حاصلخیز

نگاهی گذرا به مشکلاتی که پیش روی اکوسیستم نوآوری کشور قرار دارد

و مشکلات جایی نداشت. اعتراضات سال ۱۴۰۱ و قطعی‌ها و اختلالات گسترده‌ای که بخشی از آن تا امروز ادامه دارد، نشان داد آنها درست حدس زده بودند. اینترنتی که رشد و توسعه زیرساخت‌هایش حتی در دولت سیزدهم نیز مایه افتخار وزیر ارتباطاتش بود، بیشتر به یک اهرم فشار تبدیل شده است. درحالی‌که دسترسی به اینترنت جهانی آزاد یکی از حقوق شهروندی مردم است، همچنان نحوه مواجهه دولت‌ها و سایر نهادهای حاکمیتی با آن، در حال‌های از ابهام قرار دارد.

طرح صیانت از حقوق کاربران که از سال ۱۴۰۰ به‌شکلی جدی در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته و تا امروز بارها اسم عوض کرده، با اعتراضات جدی نهادهای صنفی مواجه شده است. طرحی که یکی از خروجی‌های مورد بحث آن، اینترنت طبقانی است؛ به این معنی که حاکمیت برای شرکت‌ها و افرادی که به‌شکل تخصصی نیاز به دسترسی به اینترنت آزاد جهانی دارند، امتیاز ویژه‌ای قائل شود. این طرح نیز

▼ **اینترنت؛ نیاز اساسی و مشکل اساسی‌تر**

بیراه نیست اگر بگوییم افزایش سرعت اینترنت و ایجاد زیرساخت‌ها تأثیر بسزایی در آغاز به کار شرکت‌های نوآور در کشور داشت. هرچند این اتفاق با روندی جهانی و حضور تلفن‌های هوشمند نیز هم‌زمان بود و دیری نگذشت که زندگی مردم رابطه تنگاتنگی با این کسب‌وکارها پیدا کرد. شاید بتوان گفت اولین ضربه اساسی به اینترنت مربوط به سال ۱۳۹۸ و آن قطعی سراسری ۱۰ روزه باشد. درست است که در همان زمان برخی کسب‌وکارها همچنان در دسترس کاربران قرار داشتند، اما قطعاً این مورد نمی‌توانست جلوی ضرر و زیان شدید کسب‌وکارها را بگیرد. برخی که به‌تازگی فعالیت کوچکی را آغاز کرده بودند، تعطیل شدند و شرکت‌های بزرگ‌تر نیز طرح‌های توسعه‌ای خود را متوقف کردند تا در استراتژی‌های خود بازنگری کنند. طبیعی هم بود؛ وقتی یک‌بار اینترنت قطع می‌شود، یعنی امکان وقوع آن باز هم وجود دارد. مسئله‌ای که تا آن‌روز در پیش‌بینی‌های آنها از مسائل

گروه فناوری از خم‌هایی که بر بدنه اقتصاد ایران طی سال‌ها وارد آمده، آن قدر عمیق هستند که امید به بهبود شرایط را کمرنگ می‌کنند. در این بین امیدهای ازدست‌رفته خود عامل معضلات دیگری می‌شود که می‌تواند اقتصاد کشور را رنجورتر از گذشته کند. در چنین شرایطی اکوسیستم فناوری و نوآوری کشور از معدود بخش‌هایی است که تلاش‌اش در جهت وسعت یافتن و اثرگذاری مثبت بر اقتصاد تا حدودی نتیجه‌بخش بوده است. افزایش سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی از ۲/۶ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۷/۹ درصد در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد توجه بیشتر به این اکوسیستم و تلاش برای رفع موانع پیش روی رشد و توسعه آن می‌تواند هم امیدبخش باشد و هم در بهبود شرایط اقتصادی کشور اثر بگذارد. بر این اساس در آستانه تشکیل دولت چهاردهم، در گزارش پیش‌رو نگاهی داریم به چند مشکل اساسی اکوسیستم فناوری که می‌تواند حرکت رو به جلوی این فضا را دچار اختلال‌های اساسی کند؛ همان‌طور که تا امروز نیز در کارشان گره انداخته است.

راهی که ظریف به یادمان انداخت

آیا کارزارهای اینترنتی می‌توانند صداهای خاموش را بلند کنند؟

حسین بیدگلی

روزنامه‌نگار

امضاءکنندگان این کارزار با حضور خود در انتخابات و انتخاب دکتر پزشکیان، به تشکیل یک «دولت ملی» کمک خواهیم کرد.»

انتخابات به پایان رسید و حمایت ظریف جواب داد اما اتفاق مهمی که در این میان رخ داد، کاری بود که او با ثبت این کارزار انجام داد که می‌تواند برای مردم ابزاری خاص و مطمئن برای رساندن صدای هرچند کم و ضعیف آنها به مسئولان باشد و هم می‌تواند جایگاه پلتفرمی همچون کارزار را در مناسبات دولت باز کند. نوشتن هر کارزار می‌تواند در خواست‌ها، انتقادات و حتی تظلم‌خواهی مردم را نه به شیوه‌های سنتی مانند دیدار رودررو مدیران با مردم بلکه با شیوه‌ای مدرن و با ترکیبی از امضاهایی که به سندیت هر کارزار کمک می‌کند، به گوش دولتمردان برساند. ظریف حالا می‌تواند حلقه وصل چنین پلتفرمی با مسئولان و حلقه اول رئیس‌جمهور هم باشد و اعتباری که کارزارها در آغاز قرن جدید داشتند را برگرداند و عدم همراهی دولت سیزدهم، وقوع اتفاقات نیمه دوم سال ۱۴۰۱ که منجر به کندی اینترنت و فشارهای امنیتی به این پلتفرم شد را بازسازی کند.

▼ مقاومت با یک امضاء

ظریف در حالی سومین کارزار پرامضاء را از آن خود کرد که در صدر این جدول کارزار «مخالفت با طرح‌های محدودکننده اینترنت بین‌المللی و فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی» است که یک میلیون و

۱۹۷ هزار و ۴۷۰ نفر آن را امضاء کرده بودند و یکی از دلایل اینکه طرح صیانت در مجلس یازدهم با چالش مواجه شد، مقاومتی بود که از طرف مردم و با شیوه‌هایی همچون ثبت کارزار انجام شد.

حالا اما زمانه دیگری شروع شده است، دولت پزشکیان اینترنت را فرصت می‌داند و همین می‌تواند راه را برای بیان نظرات و درخواست‌های مردم از دوافقه‌ترین قسمت‌های ایران باز کند، چراکه جمع‌آوری امضاء به‌عنوان یک کارزار و طرح مطالبه از مسئولان در برابر افکار عمومی می‌تواند ابزاری کارآمد برای رساندن صدای مطالبه‌گران و پیگیری مؤثرتر آن تا رسیدن به نتیجه نهایی باشد؛ چیزی که در اصل هشتم قانون اساسی نیز به آن اشاره شده است: «در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل برعهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت، شرایط و حدود و کیفیت آن را قانون معین می‌کند. «والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض یامرون بالمعروف و ینهون عن المنکر».

▼ موجی که ظریف ایجاد کرد

اما آنچه در این میان مهم است و از دولت چهاردهم انتظار می‌رود این است که وجود پلتفرم‌هایی که به‌صورت خصوصی و نه دولتی، مطالبات مردم را جمع و برای آن امضاء جمع‌آوری می‌کنند را به رسمیت بشناسد و مانند محمدجواد ظریف از آن به‌عنوان ابزاری برای ایجاد موج و ساماندهی خواسته‌های مردم استفاده کند و کارزارها را یکی از راه‌های مطالباتی مردم بداند که قرار است به‌عنوان یکی از بازوهای جامعه مدنی و سمن‌ها، الزاماتی را برای دولت ایجاد کنند تا پاسخگویی بیشتری داشته باشند.

در هر صورت اگر مطالبات مردم از طرف دولت و نهادهای دیگر